

עולים לרגל

חג הסוכות בפתח, וגבע ומשפחתו מתכוננים לארח חברים מהולנד. ארצי מציע לטייל בגן לאומי סובב חומות ירושלים ומספר לגבע על הגן, המשמר את הנוף שראו עולי הרגל לפני שנים רבות בדרכם אל העיר

כתבה: אדר סטולרו מליחי

בחגים, בזמן חופשות הלימודים, אימא, אבא ואני נוסעים לטייל. לרוב אנחנו מטיילים ברחבי ישראל, ולפעמים אנחנו גם נוסעים לטייל בארצות אחרות. לאימא ואבא יש חברים במקומות שונים בעולם ואני מאוד אוהב להיפגש איתם ולהכיר תרבויות, שפות ומנהגים חדשים.

הקיץ הודיעה לנו אימא בחגיגות כי מריה מהולנד התקשרה וסיפרה שתגיע עם משפחתה לביקור ראשון בישראל. אני, שזכרתי לטובה את הביקור שלנו בהולנד, ובעיקר את טחנות הרוח המרשימות שמריה לקחה אותנו לראות, הצעתי מיד להזמין את ארצי להתייעצות כדי לתכנן את הטיולים המשותפים במהלך ביקורם בישראל. ארצי כמובן התגייס מיד למשימה וחשב שסוכות זה זמן מצוין לארח חברים מחוץ לארץ, כי במהלך החג יש הרבה מאוד פעילויות, סיורים מיוחדים, אירועים ופסטיבלים באתרים רבים ויהיה מאוד מעניין.

ארצי שלף את חוברת הפעילויות שפרסמה רשות הטבע והגנים והמליץ על פעילויות נבחרות בצפון ובדרום. במרכז, הוא אמר, חייבים לבקר בירושלים.

ארצי אמר שכל תייר רוצה לעלות לירושלים. ירושלים היא עיר כל כך מגוונת, עד שכל אחד ימצא בה חיבור מעניין לעולמו. ובכלל, חג הסוכות הוא אחד משלושת הרגלים, עם פסח ושבועות, ובהם העלייה לבית המקדש הייתה מצווה. בחג הסוכות הייתה העלייה לרגל גדולה במיוחד וכללה תפילות לגשם, ויהודים ממקומות רבים קיימו את המצווה. "אבל מריה נוצרייה. מה לה ולבית המקדש?", שאלתי.

מי אני?

שלום, אני ארצי. יש לי חברים רבים ברשות הטבע והגנים. כשאפשר, הם מזמינים אותי להצטרף אליהם ומלמדים אותי הרבה על שמירת טבע וסביבה ועל עבודתם בשטח. יש לי גם חבר צעיר ושמו גבע, ואנחנו אוהבים מאוד לטייל יחד. הוא מתייעץ איתי ומזמין אותי לטייל ואני מכיר לו מקומות חדשים ומפתיע אותו בסיפורים מעניינים. במדור זה, גבע מספר על חוויות משותפות ועל טיולנו יחד ואתם מוזמנים לטייל בעקבות הסיפורים.

גן לאומי סובב חומות ירושלים צילום דורון ניסים

נתיבי ההליכה, שהתבססו על נתיב תנועה לחמורים ולסוסים ועל מעיינות ומקומות מנוחה, התחלפו בנתיבי תחבורה מודרניים כמו כבישים ומסילות רכבת. היום העלייה לירושלים היא מהירה הרבה יותר מהמסע הארוך והמפרך שעברו עולי הרגל.

ארצי הראה לנו כמה תמונות של ציורים שתיעדו את ירושלים לפני שנים רבות מאוד וממחישות את הנוף השונה.

כמה השפעה יש לנו, בני האדם, על הסביבה, חשבתי. התחיל להיות מאוחר וקבענו להמשיך ולתכנן למחרת היום.

שרידי עבר מרתקים

בלילה חלמתי על הדרך לירושלים. בחלום לא הגיעה מריה מהולנד, אלא אורח מיוחד, עולה רגל אמיתי. הוא לבש בגדים שונים מאוד מאלו של היום, ונראה כמו אחד מעולי הרגל שבציורים שהראה לי ארצי. האורח אחז ביד אחת במקל ובשנייה בחבל, שנקשר אל חמורו. "אני עולה לירושלים, אל בית המקדש", הוא אמר. "תרצה להצטרף?".

"בטח", עניתי מתוך חלום והנוף שארצי תיאר נגלה פתאום לנגד עיניי. בין כליו של האורח היה גליל בד ארוג יפהפה. הוא התכוון למכור אותו בשוק בעיר ולקנות בכסף שיקבל תמורתו יונה שיוכל להעלות לעולה בבית המקדש ובכך לקיים את מצוות העלייה לרגל. זו הייתה חוויה מיוחדת במינה אך יותר מכול התרגשתי כשעמדנו מול חומות ירושלים (שהיו מאוד שונות מאלו של היום).

בדיוק אז, ארצי העיר אותי מהחלום. שכחתי שקבענו להיפגש מוקדם כדי להמשיך ולתכנן את הטיול. סיפרתי לו על החלום והצטערתי שהעיר אותי בדיוק בשיא ההתרגשות. ארצי הבטיח שעם קצת דמיון, הנוף של גן לאומי סובב חומות ירושלים יוכל להחזיר אותי לחוויה דומה לזו שבחלום.

"למה אתה מתכוון?", שאלתי.

"גן לאומי סובב חומות ירושלים מקיף את חומות העיר העתיקה ומשאיר שטח פתוח, ללא בנייה סביבן", הסביר ארצי. הוא פתח מפה והצביע על האתרים המרכזיים שבשטחו של הגן: "עמק צורים, עמק המלך, עיר דוד, גיא בן הינום. רשות הטבע והגנים עושה מאמץ להשיב את 'נוף התרבות' אל שטח הגן, כלומר את נוכחות האדם ואת הסביבה הטבעית, שעיצבו יחד את נוף העבר - הנוף שראו עולי הרגל, כמו זה שראית בחלום. את ערמות הפסולת האדירות שהושלכו לאורך השנים סביב העיר העתיקה החליף נוף חדש ובו טרסות חקלאיות, עצי בוסתן, כרם זיתים ובו עצים רבים, שבילי הליכה ותצפיות יפהפיות אל העיר העתיקה, וכמובן שרידי עבר מרתקים, המספרים את סיפורה של ירושלים ושל אנשיה לאורך ההיסטוריה".

גם הר ציון הוא חלק מהגן הלאומי, הראה לי ארצי על המפה. על ההר ניצבים קבר דוד וכנסיית הדורמציון המוקדשת למרים (מריה), כפי שכבר סיפרתי, ואני בטוח שמריה תתרגש לבקר בה.

"הגן מטפס עד שכונת משכנות שאננים",

הצביע ארצי על תחומי הגן במפה.

"אני זוכר את משכנות שאננים", אמרתי

בהתרגשות. "במיוחד את טחנת הרוח

שבמעלה השכונה".

ארצי סיפר שטחנת הרוח שוקמה לאחרונה

ואפשר לראות אותה בפעולה.

"נהדר", קראתי בהתפעלות. "מריה תרגיש

בבית - בהולנד יש הרבה טחנות רוח".

רשות הטבע והגנים עושה מאמץ להשיב את 'נוף התרבות' אל שטח הגן, כלומר את נוכחות האדם ואת הסביבה הטבעית, שעיצבו יחד את נוף העבר. את ערמות הפסולת האדירות שהושלכו לאורך השנים סביב העיר העתיקה החליף נוף חדש ובו טרסות חקלאיות, עצי בוסתן, כרם זיתים ובו עצים רבים, שבילי הליכה ותצפיות יפהפיות אל העיר העתיקה